T016 BD VII 209-Q2 Bách Dụ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH BAÙCH DUÏ QUYEÅN 2

1. Ra bieån tìm traàm.
2. Keû troäm duøng gaám boïc aùo vaûi thoâ.
3. Troàng meø rang.
4. Nöôùc vaø löûa.
5. Baét chöôùc vua nhaùy maét.
6. Trò thöông.
7. Ñoåi muõi cho vôï.
8. Ngöôøi ngheøo ñoát aùo vaûi thoâ.
9. Ngöôøi nuoâi deâ.
10. Môøi thôï ñuùc ñoà söù.
11. Thöông gia troäm vaøng.
12. Ñoán caây laáy traùi.
13. Daâng nöôùc ngoït.
14. Taám göông trong röông baùu.
15. Moùc maét tieân nhaân.
16. Gieát ñaøn traâu.
17. Uoáng nöôùc trong khe.
18. Baét chöôùc baïn sôn nhaø.
19. Trò beänh hoùi ñaàu.
20. Quyû Tyø-xaù-xaø.

M

22- RA BIEÅN TÌM TRAÀM Thuôû xöa coù moät vò tröôûng giaû ra bieån tìm traàm. Traûi qua nhieàu naêm gom goùp ñöôïc hôn moät xe traàm, oâng ta lieàn trôû veà nhaø, ñem ra chôï baùn. Nhöng giaù traàm raát cao neân chaúng ai chòu mua. Nhieàu ngaøy roøng raõ khoâng baùn ñöôïc ñoàng naøo, loøng oâng sinh ra meät moûi, buoàn phieàn voâ cuøng. Thaáy ngöôøi baùn than beân caïnh baùn raát ñaét, oâng lieàn naûy ra yù ñònh: “Neáu ñaõ khoâng baùn ñöôïc, chi baèng ta ñem traàm ñoát thaønh than. Chaéc coù theå baùn ñöôïc raát nhanh.” Nghó xong, oâng ñem heát traàm ñoát thaønh than roài ñöa ra chôï baùn maø khoâng bieát raèng giaù trò moät xe than khoâng baèng moät nöûa giaù trò cuûa xe traàm. Nhöõng keû meâ muoäi treân ñôøi naøy cuõng vaäy. Noã löïc tinh taán tu taäp voâ löôïng haïnh laønh chæ mong caàu Phaät quaû. Nhöng chæ vì ngaïi khoù neân sinh taâm thoaùi thaát nghó raèng: “Neáu Phaät vò khoù thaønh nhö theá chi baèng phaùt taâm tu taäp caàu quaû vò Thanh vaên, coù theå mau döùt ñöôøng sinh töû, chöùng quaû A-la-haùn.”

M 23- KEÛ TROÄM DUØNG GAÁM BOÏC AÙO VAÛI THOÂ Thuôû xöa coù moät keû troäm leûn vaøo nhaø moät gia ñình giaøu coù troäm ñöôïc moät môù vaûi gaám vaø moät soá ñoà vaät khaùc. Ñeå tieän mang ñi, y laïi duøng vaûi gaám boïc beân ngoaøi môù quaàn aùo cuõ vaø caùc thöù ñoà troäm khaùc. Tôùi khi mang ra ngoaøi lieàn bò moïi ngöôøi cöôøi ñuøa, nhaïo baùng. Nhöõng ngöôøi meâ muoäi treân ñôøi cuõng theá. Töø loøng tin phaùt taâm tu taäp caùc phaùp laønh, vun boài coâng ñöùc, nhöng chæ vì tham ñaém danh lôïi, phaù huûy tònh giôùi, tieâu hoaïi moïi coâng ñöùc ñaõ taïo neân bò ngöôøi ñôøi cöôøi khinh gioáng nhö teân troäm kia vaäy.

M

24- TROÀNG MEØ RANG Xöa kia, coù moät chaøng ngoác aên meø soáng thaáy khoâng ngon, lieàn ñem rang leân aên thöû caûm thaáy ngon. Anh ta töi nghó: “Neáu ta rang chín meø gioáng roài môùi ñem gieo chaéc haún meø seõ ngon laém.” Theá roài chaøng ta ñem taát caû meø gioáng ra rang heát, roài ñem gieo. Keát quaû chaúng moïc ñöôïc caây naøo caû. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Nghe kinh daïy: “Chö Boà-taùt traûi qua voâ soá kieáp caàn khoå tu haønh, laøm nhöõng vieäc khoù laøm”, hoï cho laø quaù khoù tu, nghó raèng: “Neáu khoâng theå tu taäp Boà-taùt haïnh, nay tu theo A-la-haùn quaû mau choùng ñoaïn sinh töû thì deã hôn raát nhieàu.” Trong töông lai muoán caàu Phaät quaû thì troïn khoâng theå ñöôïc. Ví nhö meø gioáng ñaõ rang ñem troàng khoâng theå moïc ñöôïc, nhöõng keû meâ muoäi treân ñôøi cuõng nhö theá. M 25- NÖÔÙC VAØ LÖÛA Thuôû xöa coù moät ngöôøi coù vieäc caàn duøng löûa vaø nöôùc laïnh. Anh ta ñoå ñaày nöôùc vaøo noài ñeå laùt nöõa taém vaø ñeå giöõ löûa khoûi taét anh ta laïi ñaët noài nöôùc leân treân beáp löûa. Moät laùt sau, khi anh ta muoán duøng löûa thì löûa ñaõ taét ngaám, muoán duøng nöôùc laïnh thì nöôùc laïi noùng. Caû löûa vaø nöôùc ñeàu khoâng duøng ñöôïc. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Phaùt taâm xuaát gia vaø ñaïo ñeå caàu giaûi thoaùt, nhöng khi ñaõ xuaát gia thì laïi töôûng nhôù ñeán vôï con, hoï haøng thaân thuoäc, say ñaém thuù vui naêm duïc cuûa theá gian. Do vaäy, töi thaân laøm maát heát löûa –coâng ñöùc vaø nöôùc– trì giôùi. Haïng ngöôøi say meâ duïc laïc cuõng laïi nhö theá. M 26- BAÉT CHÖÔÙC VUA NHAÙY MAÉT Xöa kia coù moät anh chaøng muoán laáy loøng vua beøn doø hoûi moïi ngöôøi: –Toâi phaûi laøm sao ñeå vua öng yù? Coù ngöôøi leân tieáng: –Neáu anh muoán ñöôïc loøng vua, phaûi baét chöôùc theo ñieäu boä, cöû chæ cuûa ngaøi. Ngöôøi aáy nghe xong lieàn ñeán choã vua. Thaáy nhaø vua nhaùy maét, anh ta cuõng baét chöôùc nhaáp nhaùy ñoâi maét. Nhaø vua thaáy theá lieàn hoûi: –Ngöôi bò beänh hay bò gioù thoåi buïi vaøo maét maø sao laïi nhaùy nhö theá? Gaõ ta lieàn traû lôøi: –Maét thaàn khoâng coù beänh gì caû, cuõng khoâng bò buïi rôi. Chæ vì thaàn muoán ñöôïc loøng beä haï neân thaáy beä haï nhaùy maét thaàn cuõng nhaùy maét theo maø thoâi. Ñöùc vua nghe lôøi aáy lieàn noåi giaän loâi ñình, leänh cho quaân ñaùnh ñoøn moät traän roài ñuoåi ra khoûi nöôùc. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Muoán ñöôïc gaàn guõi Phaät phaùp ñeå tu hoïc, mong ñöôïc taêng tröôûng caên laønh. Theá nhöng, khi ñaõ ñöôïc gaàn guõi Phaät phaùp laïi khoâng hieåu raèng Ñöùc Phaät Nhö Lai, Ñaáng Phaùp Vöông vì chuùng sinh neân hieån baøy nhieàu phöông tieän, thuyeát giaùo lyù vöøa taàm hieåu bieát cuûa chuùng sinh. Ngöôøi aáy nghe giaùo lyù aáy, döïa vaøo caâu

chöõ, ngoân töø khoâng hay neân sinh loøng cöôøi cheâ, phæ baùng hoaëc raäp khuoân theo ngoân töø moät caùch maùy moùc maø khoâng hieåu roõ. Do vaäy, ôû trong Phaät phaùp maát haún lôïi ích, sau naøy bò rôi vaøo ba ñöôøng döõ, cuõng gioáng nhö chaøng ngoác baét chöôùc vua ôû treân vaäy.

M 27- TRÒ THÖÔNG Thuôû xöa coù moät ngöôøi bò vua phaït ñaùnh ñoøn, bò thöông raát naëng. Muoán mau laønh, ngöôøi aáy laáy phaân ngöïa xoa vaøo veát thöông. Moät chaøng ngoác thaáy theá, loøng raát vui möøng thoát leân: –Hay quaù! Ta vöøa bieát moät phöông thuoác trò thöông. Y laäp töùc veà nhaø keâu con ra baûo: –Con haõy ñöa löng cho cha ñaùnh. Cha vöøa hoïc ñöôïc phöông thuoác trò thöông raát hay. Nay muoán duøng thöû. Noùi xong, y quaát vaøo löng con mình cho bò thöông, roài laáy phaân ngöïa xoa vaøo ñeå trò thöông. Laøm xong, y töï cho mình laø raát thoâng minh, kheùo leùo. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Nghe daïy: “Tu quaùn baát tònh laø phöông thuoác ñeå tröø boû thaân naêm aám”, lieàn noùi: “Toâi muoán quaùn baát tònh ñoái vôùi nöõ saéc vaø naêm duïc nhöng chöa gaëp thì khoâng theå quan baát tònh ñöôïc.” Theá nhöng, traùi laïi bò nöõ saéc laøm ñieân ñaûo, troâi laên trong voøng sinh töû, roài rôi vaøo ñòa nguïc. Nhöõng keû meâ môø treân ñôøi cuõng laïi nhö theá.

M 28- ÑOÅI MUÕI CHO VÔÏ Thuôû xöa, coù moät ngöôøi coù coâ vôï raát xinh nhöng chæ coù caùi muõi thì hôi khoù coi. Chaøng ta ra ñöôøng gaëp moät coâ gaùi coù khuoân maët khaû aùi, muõi naøng ta cuõng raát xinh, lieàn töï nhuû: “Sao mình khoâng xeûo laáy caùi muõi xinh ñeïp kia ñem veà gaén leân cho vôï mình, coù phaûi naøng cuõng xinh ñeïp nhö vaäy khoâng?” Nghó xong, y lieàn xeûo ngay muõi cuûa coâ gaùi ñeïp kia ñem veà nhaø goïi vôï: –Em ra ñaây mau leân! Anh seõ cho em moät caùi muõi raát xinh. Ngöôøi vôï chaïy ra. Y beøn caét caùi muõi cuûa vôï roài laáy caùi muõi cuûa ngöôøi con gaùi kia raùp leân maët vôï. Nhöng muõi ñaõ khoâng raùp ñöôïc maø vôï y coøn maát ñi caùi muõi cuûa mình. Haønh ñoäng ñieân roà aáy laøm cho vôï y caøng ñau ñôùn, khoå naõo hôn. Ngöôøi meâ treân ñôøi cuõng theá. Nghe caùc baäc Sa-moân, Baø-la-moân, Tröôûng laõo nhieàu ñöùc ñoä ñöôïc ngöôøi ñôøi cung kính cuùng döôøng lieàn töï nghó: “Nay ta vôùi nhöõng vò kia coù khaùc gì nhau.” Roài, löøa doái töï xöng mình coù ñöùc. Laøm theá ñaõ khoâng ñöôïc ai cuùng döôøng maø coøn laøm toån thöông phaïm haïnh cuûa mình gioáng nhö haønh ñoäng xeûo muõi ngöôøi, töï laøm thöông toån vôï mình ôû treân. Ngöôøi ngu treân ñôøi cuõng laïi nhö theá.

M

29- NGÖÔØI NGHEØO ÑOÁT AÙO VAÛI THOÂ Thuôû xöa coù moät ngöôøi ngheøo tuùng, khoán khoå laøm thueâ cho ngöôøi ñöôïc cho moät taám aùo vaûi thoâ. Anh ta maëc chieác aùo aáy ra ñöôøng, coù ngöôøi thaáy theá hoûi: –Anh voán con nhaø giaøu sang, töû teá sao laïi maëc chieác aùo vaûi thoâ nhö theá. Baáy giôø, neáu anh laøm theo lôøi toâi, anh seõ coù boä quaàn aùo toát nhaát. Nhöng anh phaûi nghe theo toâi, toâi tuyeät ñoái khoâng bao giôø gaït anh. Gaõ ta vui möøng theo lôøi. Ngöôøi kia beøn ñoát moät ñoáng löûa beân ñöôøng, roài baûo y: –Nay anh haõy côûi chieác aùo vaûi thoâ ñang maëc kia boû vaøo löûa ñoát. Sau khi aùo chaùy xong, anh seõ ñöôïc

moät boä quaàn aùo thöôïng haïng. Ngöôøi ngheøo kia laäp töùc côûi aùo boû vaøo löûa ñoát. Ñoát xong, anh ta ñôïi maõi vaãn khoâng thaáy aùo quaàn ñeïp naøo hieän ra caû. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Töø quaù khöù tu taäp caùc phaùp laønh neân coù ñöôïc thaân ngöôøi, caàn phaûi baûo troïng thaân naøy ñeå taán tu ñaïo ñöùc. Nay chæ vì nghe lôøi doái gaït cuûa boïn ngoaïi ñaïo taø aùc: "Ngöôi phaûi tin lôøi boïn ta, neân tu khoå haïnh, huûy hoaïi thaân naøy, nhaûy vaøo haàm löûa thì coù theå sinh leân coõi trôøi Ñaïi phaïm soáng laâu muoân tuoåi, höôûng raát nhieàu khoaùi laïc." Coù ngöôøi tin theo töï huûy thaân maïng. Sau khi cheát phaûi rôi vaøo ñòa nguïc, chòu voâ vaøn ñau khoå. Ñaõ khoâng bieát baûo troïng laïi coøn huûy hoaïi thaân naøy, nhöõng keû nhö theá chaúng khaùc gì gaõ nhaø queâ kia vaäy.

M 30- NGÖÔØI NUOÂI DEÂ Thuôû xöa coù moät ngöôøi nuoâi deâ raát kheùo neân ñaøn deâ cuûa anh ta caøng luùc caøng nhieàu ñeán haøng ngaøn, haøng vaïn con. Nhöng anh ta voâ cuøng tham lam keo kieät khoâng bao giôø ñeå cho ngöôøi ngoaøi ñuïng ñeán ñaøn deâ cuûa mình. Baáy giôø coù moät ngöôøi raát xaûo traù tìm caùch tôùi lui keát thaân vôùi chaøng nuoâi deâ noï. Moät ngaøy kia, haén noùi vôùi chaøng nuoâi deâ: –Nay toâi vaø anh tình thaân nhö thuû tuùc, tuy hai maø moät. Toâi quen bieát moät gia ñình coù naøng aùi nöõ raát xinh ñeïp. Toâi xin vì anh ñeán caàu hoân ñeå laøm ngöôøi naâng khaên söûa tuùi cho anh. Anh chaøng nuoâi deâ nghe theá loøng möøng khaáp khôûi lieàn giao cho gaõ ta raát nhieàu deâ vaø caùc leã vaät, tieàn baïc ñeå caàu hoân. Moät thôøi gian sau, gaõ kia trôû laïi baùo cho anh ta: –Vôï anh hoâm nay vöøa sinh ñöôïc moät ñöùa con. Chaøng nuoâi deâ tuy chöa töøng gaëp maët vò hoân theâ nhöng vöøa nghe sinh con thì loøng vui möøng khoâng xieát neân tieáp tuïc trao cho y nhieàu deâ tieàn baïc vaø ñoà vaät. Sau moät thôøi gian, gaõ noï trôû laïi baùo cho anh ta: –Hôõi oâi! Con anh nay ñaõ cheát roài. Ngöôøi nuoâi deâ noï nghe gaõ noùi xong lieàn keâu khoùc thaûm thieát, buoàn khoå khoâng nguoâi. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Sau moät thôøi gian tu hoïc coù ñöôïc kieán vaên quaûng baùc nhöng vì danh lôïi baûn thaân baûo thuû sôû hoïc khoâng chòu giaûng daïy, giaùo hoùa cho ngöôøi; laïi chìu theo duïc voïng meâ laàm cuûa thaân naøy, say ñaém duïc laïc theá gian nhö nghó töôûng ñeán vieäc vôï con, neân bò chuùng doái löøa ñaùnh maát moïi coâng ñöùc laønh. Sau khi taùn thaân maát maïng,

taøi saûn tieâu tan môùi khoùc loùc bi thöông, buoàn khoå voâ cuøng nhö anh chaøng nuoâi deâ kia vaäy.

M

31- MÔØI THÔÏ ÑUÙC ÑOÀ SÖÙ Thuôû xöa, coù moät vò Baø-la-moân muoán toå chöùc ñaïi hoäi neân truyeàn daïy caùc ñeä töû: –Thaày caàn moät soá cheùn baùt ñeå duøng trong ñaïi hoäi. Caùc con haõy ñeán môøi moät ngöôøi thôï caû ñuùc ñoà söù cho thaày. Caùc ñeä töû cuûa thaày Baø-la-moân voäi tìm ñeán nhaø cuûa ngöôøi thôï ñuùc söù trong thaønh. Khi aáy, coù moät ngöôøi daét moät con löøa löng chaát ñaày caùc loaïi ñoà söù ñem vaøo chôï baùn. Boãng con löøa saåy chaân teù quò xuoáng. Bao nhieâu ñoà söù treân löng löøa rôi xuoáng ñaát beå tan taønh. Ngöôøi aáy trôû veà nhaø buoàn raàu, khoùc loùc maõi. Moät vò ñeä töû thaáy vaäy lieàn hoûi: –Sao oâng

khoùc than thaûm naõo nhö vaäy? Ngöôøi kia ñaùp: –Suoát moät naêm roøng, toâi khoå coâng khoù nhoïc laøm ñöôïc moät soá ñoà söù ñem ra chôï baùn. Chæ taïi con löøa teä haïi naøy saåy chaân quò ngaõ khieán bao nhieâu ñoà söù bò vôõ caû neân toâi raát buoàn phieàn. Khi aáy vò ñeä töû nghe xong möøng rôõ noùi ngay: –Con löøa naøy laø con vaät raát quyù. Chæ trong khoaûnh khaéc coù khaû naêng phaù heát nhöõng gì oâng taïo ra trong moät thôøi gian daøi. Nay toâi seõ mua con löøa naøy. Ngöôøi thôï ñoà söù vui möøng baùn ngay con con löøa cho y. Khi y daét con löøa trôû veà, vò thaày lieàn hoûi: –Taïi sao con khoâng môøi moät ngöôøi thôï ñoà söù maø laïi mua löøa ñem veà. Vò ñeä töû traû lôøi: –Con löøa naøy coøn gioûi hôn ngöôøi thôï ñuùc ñoà söù nöõa. Bao nhieâu ñoà söù ngöôøi thôï laøm trong voøng moät naêm, noù coù theå phaù vôõ heát chæ trong giaây phuùt. Vò thaày Baø-la-moân nghe xong lieàn maéng: –Con thaät ngu ngoác quaù, khoâng coù moät chuùt trí tueä naøo! Con löøa naøy trong khoaûnh khaéc coù theå phaù naùt bao nhieâu ñoà söù nhöng traûi qua caû moät traêm naêm cuõng khoâng laøm ra ñöôïc moät caùi naøo. Ngöôøi ñôøi cuõng vaäy. Trong traêm ngaøn naêm thoï nhaän söï cuùng döôøng cuûa ngöôøi maø khoâng chuùt baùo ñeàn, coøn luoân laøm toån thöông hoï. Haïng ngöôøi aáy troïn ñôøi khoâng coøn ñöôïc chuùt lôïi ích gì. Nhöõng keû vong aân laïi cuõng nhö theá.

M

32. THÖÔNG GIA TROÄM VAØNG Xöa kia, coù hai nhaø buoân cuøng buoân baùn ôû moät choã, ngöôøi thöù nhaát buoân vaøng, ngöôøi thöù hai baùn boâng vaûi. Böõa noï, coù ngöôøi ñeán mua vaøng. Ngöôøi buoân vaøng beøn ñoát vaøng ñeå thöû. Anh chaøng buoân vaûi lieàn leùn troäm moät cuïc vaøng ñang thöû giaáu vaøo trong ñoáng boâng vaûi. Vaøng ñang chaùy ñoû neân bao nhieâu boâng vaûi ñeàu chaùy saïch. Vieäc troäm bò baïi loä maø bao nhieâu vaûi ñeàu chaùy heát, caû hai vieäc ñeàu bò thaát baïi. Ngoaïi ñaïo cuõng theá. Troäm laáy giaùo lyù cuûa ñaïo Phaät ñöa vaøo trong giaùo lyù cuûa hoï, roài noùi doái laø cuûa mình khoâng phaûi cuûa ñaïo Phaät. Do vaäy taát caû kinh ñieån cuûa hoï ñeàu chöùa ñaày maâu thuaãn khoâng thuyeát phuïc ñöôïc ai caû. Cuõng gioáng nhö haønh ñoäng troäm vaøng cuûa ngöôøi buoân boâng vaûi kia cuoái cuøng phaûi baïi loä.

M 33- ÑOÁN CAÂY LAÁY TRAÙI Thuôû xöa coù moät vò vua troàng ñöôïc moät loaïi caây raát quyù, cao to xanh toát ñang ra quaû ngoït laï thöôøng. Luùc aáy, coù ngöôøi ñeán vieáng. Nhaø vua baûo ngöôøi aáy: –Treân caây naøy coù ñaày quaû ngon ngoït, ngöôi coù muoán ñöôïc aên thöû khoâng? Vò khaùch ñaùp: –Thaàn cuõng muoán aên thöû moät quaû nhöng caây naøy cao to theá laøm sao haùi ñöôïc. Vua lieàn hai leänh ñoán caây ngaõ xuoáng ñeå haùi traùi nhöng khoâng tìm ñöôïc traùi naøo laøm cho quaân lính khoå nhoïc. Sau ñoù, vua muoán döïng caây troàng laïi thì caây ñaõ cheát khoâ khoâng theå naøo ra traùi nöõa. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Ñöùc Thích Toân töøng daïy chuùng ñeä töû coâng ñöùc trì giôùi gioáng nhö caây ñaïi thoï coù theå sinh caùc quaû thuø thaéng. Theo lôøi Phaät daïy, moät soá Phaät töû loøng sinh hoan hyû muoán ñöôïc quaû laønh neân noã löïc trì giôùi, tu taäp caùc coâng ñöùc laønh nhöng laïi khoâng thaáu hieåu töôøng taän phöông phaùp: Khai, giaù, trì, phaïm neân trôû

laïi huûy phaïm caám giôùi gioáng nhö vò vua ra leänh ñoán caây roài laïi muoán caây soáng laïi nhöng taát caû noã löïc ñeàu khoâng hieäu quaû. Ngöôøi phaù giôùi cuõng laïi nhö theá.

M 34- DAÂNG NÖÔÙC NGOÏT Thuôû xöa caùch kinh thaønh naêm do-tuaàn coù moät ngoâi laøng. Trong thoân coù moät gieáng nöôùc raát trong, nöôùc trong gieáng ngon ngoït laï thöôøng. Nhaø vua ra leänh cho daân laøng moãi ngaøy phaûi chôû nöôùc veà kinh thaønh. Daân trong thoân raát meät moûi neân muoán boû troán ñeán phöông xa. Khi aáy, vò tröôûng laøng nghe ñöôïc lieàn baûo moïi ngöôøi: –Caùc vò chôù ñi ñaâu heát. Toâi seõ vì daân trong laøng taâu leân Hoaøng thöôïng ñoåi naêm do- tuaàn thaønh ba do-tuaàn ñeå quyù vò ñi laïi gaàn hôn, ñôõ lao nhoïc hôn. Vò toân tröôûng lieàn vaøo cung taâu leân vua söï vieäc. Nhaø vua lieàn chaáp thuaän lôøi thænh caàu, haï leänh ñoåi naêm do-tuaàn thaønh ba do-tuaàn. Ngöôøi trong laøng nghe ñöôïc tin aáy ñeàu vui möøng khoân xieát. Coù ngöôøi noùi: –Tuy laø nhö vaäy nhöng so vôùi naêm do-tuaàn tröôùc ñaây, con ñöôøng ñaâu coù khaùc gì. Duø nghe ngöôøi aáy noùi, daân laøng vaãn tin vaøo leänh vua neân khoâng ai chòu rôøi laøng

nöõa. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Ñaõ phaùt taâm tu hoïc chaùnh phaùp, vöôït khoûi naêm ñöôøng höôùng ñeán Nieát-baøn. Nhöng nöûa chöøng taâm sinh moûi meät, thoaùi thaát muoán rôøi boû döøng laïi trong voøng sinh töû khoâng muoán tu taäp nöõa. Ñöùc Thích Toân coù ñuû phöông tieän, phaân bieät phaùp Nhaát thöøa thaønh Tam thöøa. Nhöõng ngöôøi coù tueä caên thaáp keùm nghe theá loøng raát vui möøng nghó laø Phaät phaùp deã tu neân tieáp tuïc noã löïc tieán tu caùc coâng ñöùc laønh ñeå vöôït khoûi sinh töû. Sau ñoù, nghe daïy: “Thaät ra khoâng coù ba thöøa chæ duy nhaát moät thöøa”, boïn hoï laïi baûo thuû lôøi Phaät daïy neân roát cuïc khoâng chòu xaû boû quaû vò Tieåu thöøa. Nhöõng ngöôøi aáy cuõng nhö ngöôøi trong laøng kia vaäy.

M 35- TAÁM GÖÔNG TRONG RÖÔNG BAÙU Thuôû xöa coù moät ngöôøi ngheøo heøn khoán khoå, maéc nôï quaù nhieàu. Ngöôøi aáy khoâng coù phöông caùch gì ñeå traû nôï neân tìm ñöôøng troán chaïy. Ñeán moät vuøng ñaát roäng meânh moâng baùt ngaùt, y chôït baét gaëp moät caùi röông nhoû, beân trong chöùa ñaày ngoïc ngaø, chaâu baùu. Phuû leân treân chaâu baùu laø moät taám göông soi laøm naép ñaäy. Ngöôøi ngheøo kia thaáy vaäy raát möøng vui thoø tay vaøo toan laáy cuûa baùu nhöng baét gaëp moät ngöôøi trong taám göông, loøng hoaûng sôï ruït tay laïi noùi vôùi ngöôøi trong göông: –Toâi ngôõ röông naøy khoâng coù chuû, khoâng bieát coù anh ôû trong röông. Mong anh ñöøng giaän. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Bò voâ löôïng ñieàu phieàn naõo laøm cho khoán khoå, laïi coøn bò söï aùp böùc, raøng buoäc cuûa “ma vöông traùi chuû” trong voøng soáng cheát. Hoï chæ mong vöôït thoaùt khoûi voøng sinh töû neân vaøo trong Phaät phaùp, tu taäp caùc phaùp laønh laøm moïi vieäc coâng ñöùc ví nhö ngöôøi ngheøo kia gaëp ñöôïc röông chaâu baùu. Nhöng chæ vì taám göông “thaân kieán” laøm nhieãu loaïn neân voïng cho thaân naøy coù “ngaõ”, roài laàm chaáp vaøo ñoù. Cuõng nhö ngöôøi ngheøo kia cho laø chaâu baùu ñaõ maát heát, nhöõng keû treân do “chaáp ngaõ” neân ñoái vôùi caùc coâng ñöùc phaùp laønh

voâ laäu nhö thieàn ñònh, caùc phaåm trôï ñaïo ñeàu maát heát. Gioáng nhö keû ngu kia boû röông chaâu baùu, ngöôøi chaáp “ngaõ kieán” cuõng laïi nhö theá.

M 36- MOÙC MAÉT TIEÂN NHAÂN Thuôû xöa coù moät ngöôøi vaøo nuùi hoïc ñaïo. Sau moät thôøi gian tu taäp, vò aáy trôû thaønh moät vò tieân coù naêm loaïi thaàn thoâng. Maét vò aáy raát vi dieäu, coù khaû naêng thaáy ñöôïc moïi loaïi chaâu baùu quyù giaù aån taøng trong loøng ñaát. Quoác vöông nöôùc aáy nghe ñöôïc tin naøy, loøng raát vui möøng, baøn vôùi caùc quan trong trieàu: –Laøm theá naøo ñeå coù theå giöõ vò aáy luoân ôû trong vöông quoác, khoâng ñi nôi khaùc ñeå tìm traân baùu trong nöôùc cho traãm? Luùc ñoù, coù moät vò quan ngoác ngheách, laõnh söù maïng ñi tìm vò Tieân aån só. Sau khi tìm ñöôïc, y lieàn moùc caëp maét cuûa vò Tieân ñem veà, taâu vua: –Thaàn ñaõ moùc caëp maét cuûa vò Tieân kia. OÂng ta giôø ñaây khoâng theå ñi ñaâu ñöôïc, maõi maõi phaûi ôû trong nöôùc. Nhaø vua nghe xong lieàn quaùt: –Ta muoán giöõ vò Tieân ôû laïi chæ vì caëp maét cuûa ngöôøi coù theå khaùm phaù baùu vaät

trong loøng ñaát. Nay ngöôi huûy hoaïi ñoâi maét thì söû duïng sao ñöôïc nöõa. Ngöôøi ñôøi cuõng vaäy. Coù ngöôøi thaáy baäc Ñaïi ñöùc ôû nôi choán nuùi röøng heo huùt, truù döôùi goác caây haønh khoå haïnh, tu quaùn boán phaùp nieäm xöù vaø quaùn baát tònh, lieàn thænh veà nhaø cuùng döôøng cung phuïng moïi vaät, nhöng voâ tình ñaõ huûy hoaïi ñaïo ñöùc thanh baïch cuûa baäc Phaïm taêng khieán vò aáy khoâng theå thaønh töïu ñaïo quaû, ñaùnh maát ñaïo nhaõn giaûi thoaùt. Vieäc laøm aáy ñaõ khoâng ñem laïi lôïi ích gì coøn khieán ñaïo nhaõn cuûa vò Ñaïi ñöùc kia khoâng theå phuïc hoài, cuõng nhö vò quan ngoác ngheách huûy ñi caëp maét cuûa vò Tieân vaäy.

M 37- GIEÁT ÑAØN TRAÂU Thuôû xöa coù moät ngöôøi coù ñaøn traâu hai traêm naêm möôi con. Anh ta thöôøng luøa traâu ñi aên coû, uoáng nöôùc. Moät hoâm, trong khi ñang xua traâu ñi aên coû, boãng moät con hoå nhaûy ra voà aên maát moät con. Luùc baáy giôø, chaøng chuû traâu töï nhuû: “Ñaõ maát moät con, soá traâu cuõng khoâng coøn ñuû nöõa, ta coøn duøng baày traâu naøy laøm gì?”. Nghó theá roài, anh ta luøa baày traâu ñeán vuøng nuùi cao, vöïc thaúm, xua taát caû xuoáng vöïc saâu gieát heát. Keû phaøm phu si meâ cuõng theá. Ñaõ vaâng giöõ ñaïi giôùi (giôùi Tyø-kheo) khi lôõ phaïm moät giôùi khoâng sinh loøng hoå theïn, thanh tònh thaân taâm saùm hoái, laïi nghó raèng: “Nay ta ñaõ phaù moät giôùi, giôùi theå khoâng troøn veïn nöõa thì coøn vaâng giöõ laøm gì?”. Do suy nghó theá neân soáng buoâng lung, huûy phaïm taát caû giôùi, khoâng chöøa giôùi naøo. Cuõng nhö chaøng chuû traâu ngoác ngheách gieát heát ñaøn traâu khoâng chöøa con naøo vaäy.

M 38- UOÁNG NÖÔÙC TRONG KHE Thuôû xöa coù moät ngöôøi ñi boä ñaõ laâu neân raát khaùt. Boãng chaøng ta gaëp moät caùi khe, moät doøng nöôùc trong laønh töø ñoù chaûy ra lieàn chaïy laïi uoáng. Sau khi uoáng no neâ, chaøng ta khoaùt tay baûo doøng nöôùc: –Ta ñaõ uoáng soâng roài. Ngöôi ñöøng chaûy nöõa. Duø chaøng ta noùi theá naøo, nöôùc vaãn chaûy nhö cuõ. Thaáy vaäy, chaøng ta noåi giaän ñuøng ñuøng quaùt: –Ta ñaõ uoáng xong baûo ngöôi ñöøng chaûy nöõa. Taïi sao laïi cöù chaûy nhö theá? Coù ngöôøi qua ñöôøng thaáy theá baûo: –Anh thaät laø daïi doät, ngoác ngheách

quaù! Sao khoâng chòu boû ñi, cöù duøng daèng baûo nöôùc ñöøng chaûy nöõa. Haõy ñi choã khaùc ñi! Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Bò ñaém chìm trong doøng sinh töû khaùt aùi neân uoáng vaøo naêm thöù nöôùc duïc nhieãm neân bò naêm moùn duïc laøm cho meät moûi, daõ döôïi, töïa nhö ngöôøi kia uoáng nöôùc no neâ. Sau ñoù laïi baûo: “Naøy saéc, thanh, höông, vò caùc ngöôi chôù coù ñeán gaàn ta nöõa.” Theá nhöng, naêm moùn duïc aáy vaãn cöù lieân tieáp nhau hieån hieän tröôùc maét. Ngöôøi aáy thaáy theá noåi giaän baûo: “Ta muoán mau choùng taän tröø tham aùi, phieàn naõo khoâng ñeå chuùng phaùt trieån. Vì sao cöù maõi ñeán gaàn ñeå ta phaûi thaáy chöù?”. Luùc aáy, coù moät ngöôøi saùng suoát thaáy theá lieàn baûo: “Anh muoán ñöôïc trôû thaønh baäc ly tham thì caàn phaûi thu nhieáp luïc tình, phoøng hoä taâm yù baûn thaân. Voïng töôûng khoâng sinh thì ñöôïc giaûi thoaùt. Côù gì phaûi khoâng thaáy naêm duïc môùi khoâng sinh tham aùi?”. Vò aáy cuõng nhö keû ngoác uoáng nöôùc kia khoâng khaùc gì nhau.

M

39- BAÉT CHÖÔÙC BAÏN SÔN NHAØ Thuôû xöa coù moät ngöôøi ñeán nhaø baïn chôi, töôøng vaùch nhaø baïn môùi söûa, maët töôøng boùng laùng, saïch seõ raát ñeïp lieàn hoûi: –Anh duøng vaät lieäu gì ñeå sôn maø vaùch töôøng ñeïp theá? Ngöôøi chuû traû lôøi: –Toâi duøng caùm troän vôùi buøn vaø nöôùc neân ñöôïc nhö theá. Chaøng ngoác nghe xong lieàn töï nghó: “Duøng thuaàn laø caùm maø coøn toát nhö vaäy. Neáu duøng nguyeân luùa troän vôùi nöôùc vaø buøn maø queùt thì vaùch töôøng chaéc coøn toát hôn theá nöõa.” Theá roài, anh ta laáy luùa troän vôùi buøn ñeå queùt töôøng nhaø mình, töôûng raèng seõ boùng laùng nhöng traùi laïi maët töôøng bò choã loài choã loõm, söùt meû ñuû choã. Ñaõ toán luùa maø khoâng ñöôïc lôïi ích gì khoâng baèng ñem boá thí maø coøn coù theå ñöôïc coâng ñöùc. Keû phaøm phu cuõng laïi nhö theá. Nghe Ñöùc Phaät daïy noã löïc tu haønh caùc thieän phaùp, sau khi xaû boû thaân naøy coù theå sinh leân caùc coõi trôøi ñöôïc giaûi thoaùt, lieàn töï saùt, huûy boû thaân maïng mong ñöôïc giaûi thoaùt sinh Thieân. Theá nhöng, ñaõ töï laøm haïi baûn thaân maø ñoái vôùi söï nghieäp tu taäp khoâng ñöôïc chuùt lôïi ích cuõng nhö ngöôøi ngu vaäy.

M 40- TRÒ BEÄNH HOÙI ÑAÀU Thuôû xöa coù moät ngöôøi bò beänh hoùi ñaàu, ñaàu khoâng coù moät sôïi toùc. Muøa ñoâng thì laïnh voâ cuøng, muøa haï laïi noùng böùc khoâng theå taû, laïi muoãi moøng bu caén, suoát ngaøy ñeâm böïc boäi. Thaät laø thoáng khoå. Luùc baáy giôø, coù moät vò löông y ña taøi, raát gioûi trò heát nhieàu caên beänh. Anh chaøng hoùi ñaàu lieàn ñeán nhaø vò löông y kia thöa thænh: –Mong ngaøi trò beänh hoùi ñaàu cho toâi. Vò löông y kia voán cuõng bò beänh hoùi ñaàu neân sau khi nghe xong lieàn laáy noùn ra, ñöa ñaàu hoùi cho anh ta xem vaø noùi: –Ta cuõng ñang khoán khoå vì caên beänh naøy, ñau khoå voâ cuøng. Neáu ta coù theå trò ñöôïc beänh hoùi ñaàu thì tröôùc ñaõ trò cho baûn thaân khoûi khoå naõo roài. Ngöôøi ñôøi cuõng theá, bò sinh, giaø, beänh, cheát chi phoái, laøm naõo loaïn, chæ mong caàu ñöôïc tröôøng sinh baát töû. Nghe noùi nhoùm tu só ngoaïi ñaïo Baø-la-moân coù thaàn phöông dieäu döôïc, trò ñöôïc moïi khoå naõo trong ñôøi lieàn

ñeán thöa thænh: “Cuùi mong caùc ngaøi trò döùt noãi thoáng khoå voâ thöôøng sinh töû ñeå toâi ñöôïc soáng laâu an laïc ñôøi ñôøi.” Nhoùm tu só Baø-la-moân lieàn traû lôøi: “Chuùng ta cuõng ñang khoå naõo vì voâ thöôøng sinh, giaø, beänh, cheát, chæ mong caàu tìm ra ñaïo giaûi thoaùt nhöng khoâng theå ñöôïc. Nay chuùng ta neáu coù khaû naêng trò cho ngöôi thì tröôùc tieân phaûi töï trò cho baûn thaân roài sau môùi höôùng daãn cho ngöôi.” Boïn hoï cuõng nhö ngöôøi hoùi ñaàu kia ñang bò troùi buoäc khoå naõo trong sinh töû khoâng coù khaû naêng töï giaûi thoaùt maø thoâi.

M 41- QUYÛ TYØ-XAÙ-XAØ Thuôû xöa coù hai con quyû Tyø-xaù-xaø löôïm ñöôïc moät caùi röông, moät caây gaäy vaø moät ñoâi guoác goã. Con naøo cuõng muoán daønh veà phaàn mình, tranh chaáp suoát ngaøy maø vaãn

khoâng theå giaûi quyeát cho coâng baèng ñöôïc. Luùc aáy, coù moät ngöôøi ñi ngang thaáy vieäc treân lieàn hoûi chuùng: –Röông, gaäy, ñoâi guoác kia coù gì laï thöôøng maø sao caùc ngöôi laïi noùng giaän giaønh giaät nhau nhö vaäy? Hai con quyû ñeàu ñaùp: –Röông naøy cuûa chuùng toâi coù theå cho taát caû moïi thöù quaàn aùo, ñoà aên uoáng, nguû nghæ nhö giöôøng, neäm, ñoà naèm… caùc taøi saûn khaùc. Taát caû ñeàu töø trong röông hieän ra. Caàm caây gaäy naøy trong tay thì taát caû keû thuø ñòch ñeàu quy phuïc anh khoâng daùm choáng ñoái. Mang ñoâi guoác naøy anh coù theå ñi ñeán phöông xa trong nhaùy maét. Ngöôøi kia nghe xong lieàn noùi vôùi boïn quyû: –Caùc ngöôi haõy ñi nôi khaùc moät chuùt. Khi trôû laïi, ta seõ phaân xöû coâng baèng cho. Hai con nghe xong tin lôøi ngöôøi kia laäp töùc rôøi khoûi nôi aáy. Ngöôøi kia lieàn oâm röông, caàm gaäy, mang guoác bay ñi. Hai con quyû hoaûng hoát nhìn theo nhöng khoâng theå laøm gì ñöôïc nöõa. Ngöôøi kia noùi vôùi boïn quyû: –Nhöõng vaät maø hai ngöôi tranh giaønh ta ñaõ laáy ñi roài. Caùc ngöôi baây giôø khoâng phaûi giaønh giaät gì nöõa. Quyû Tyø-xaù-xaø duï cho ma vöông vaø ngoaïi ñaïo. Boá thí cuõng nhö röông baùu, taát caû moïi tö taøi höôûng duïng cuûa trôøi ngöôøi, naêm ñöôøng ñeàu töø boá thí maø coù. Thieàn ñònh ví nhö gaäy baùu coù naêng löïc haøng phuïc, tieâu tröø oaùn taëc, phieàn naõo. Trì giôùi ví nhö ñoâi guoác baùu, ngöôøi giöõ giôùi thanh tònh chaéc chaén ñöôïc sinh Thieân. Hai con quyû tranh giaønh caùc vaät baùu cuõng nhö luõ ma, ngoaïi ñaïo trong voøng höõu laäu coá coâng caàu giaûi thoaùt, tuyeät nhieân khoâng theå naøo ñöôïc. Ngöôøi tu haønh neáu noã löïc tu taäp caùc haïnh laønh nhö Boá thí, Trì giôùi, Thieàn ñònh môùi coù theå vieãn ly moïi khoå naõo, ñöôïc giaûi thoaùt.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.